

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Csütörtök

79. szám.

Pest, június 15. 1848

Nem kell táblabíró politika.

Előfizethetni Pesten, csak a kiadónál (a Beimelféle nyomdában, aldunator Piaristák épülete) vidéken a k. postahivataloknál.

Előfizetési ár:

Julius elejétől kezdve félévre. Pesten házhoz hordással 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

Évnegyedre Pesten 2 ft 30 kr. vidékre postán 3 ft 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyeért 3 kr. pp. fizettetik.

Pest, június 15.

A fővárosban a figyelmet e perczen csaknem kizárólag az illyr mozgalmak kötik le.

Eddig sokan azon véleményben voltak, hogy az illyrek valami ifju, nemzeti párt, kik megragadva a jelen mozgalmi alkalmakat, ősi szabadságaikat és függetlenségüket akarják visszaszerezni. —

Ma már diplomaticus világosságba van helyezve, hogy az illyr mozgalom valóságos reactio a magyar alkotmányosság győzedelme ellenében.

A nagyobbterjedelmű lapok már közölték a bán megnyitó beszédét.

És mi e beszéd alap gondolatja?

Visszaohajtása a régi rendszernek! Jellasiacs szerint a horvátok nem akarnak különválni Magyarországtól, sőt minden illynemű vádat magukról elhárítva, azt rágalomnak nyilatkoztatják.

Miért zudulnak fel tehát ellenünk? Azért, mert szerintök a magyar nemzet, a király törvényes tekintélyét és hatalmát megsemmisítette. Azért mert már most a főhatalom a népképviselők többségének kifolyása lett. És a mi ezekből következik: hogy a magyar király ezután csak országol, nem pedig kormányoz, hogy mindennemű rendeletei csak úgy érvényesek, ha azt az illető miniszter aláírja, ki azért minden abban foglaltakért a legszigorubbán felelős, hogy a cancellariai leiratok megszünték; egy szóval, hogy Magyarországon független, és a bécsitől elkülönült kormány jött létre.

Ezzel egyszersmind az illyrek azt is kimondják, hogy Magyarország a király törvényes hatalma ellenében forradalmilag lépett fel, hogy az

1848-iki törvények a királytól erőszakosan csikartattak ki.

Elmondják azt is, mi ebből következik, hogy a dolgok illetően állásában ő felsége minden igaz híveinek elháríthatlan kötelessége fegyverre kelni s a kormányzási mód régi formáját, mely a constitutionalismusnak parodiája volt, minden eszközzel helyre állítani.

Részünkről ezen őszinte beszéden, ha már annyira vagyunk, csak örvendeni tudunk, mert reménységünk van, hogy a horvátok közül a józanabb fők s az alkotmányosság buzgóbb barátai tudni fogják magokat mihez tartani, akkor, midőn kenyértörésre fog jutni a dolog.

Nem is kellett egyéb a boldogtalan illyr ügynek mintsem hogy terveinek ezen utolsó eszméjét így elárulja.

Eddig őket s céljaikat kevesen ismerték. Europa azt gondolta rólok, hogy teljes függetlenségért küzdenek. És ezért alkalmasint sokan becsülték őket.

De most ők magok rontanak el mindent. Kiirtanak minden sympathiát, mely irántok mint tapasztaltuk, sok helyütt nagy mértékben létezett.

Horvátország nem akar Magyarországtól elválni! Mit akar tehát? A régi rendszert a palástolt absolutismust, a legázolt bureaucatiát, s az országnak eddigi, szolgálai állását, s gyarmati helyzetét!

Ez kell az illyr párt vezetőinek. Köszönjük a felvilágosítást.

Már most Europa érteni fogja, a mi viszonyainkat Horvátország ellenében, s ha harcra kerül a dolog, tudni fogja, mi a kérdés közöttünk.

Mi Magyarország, csak egy szóval élünk Horvátország ellenében. Csak ki kell mondanunk, hogy Horvátország a magyar Vendée. És az 1847-diki Europa őket elítélte.

De mikor azt mondjuk: Horvátország: nagyon csalatkozunk, ha mi e kifejezés alatt az egész Horvát nemzetet, vagy csak hihető többségét is akarnánk érteni.

Az illyrek Horvátországban is csak egy fractio. —

Az illyr nyelv, nem is nép nyelv, az vagy ő hat déli szlav dialectusból van összehasonnalva, s azt a tudósokon kívül az ördög sem érti.

A nép? —

Ez mindenütt olyan, mint a nép szokott lenni.

Értjük a miveletlen népet, mert ennek még azokon kívül, mellyek az ő napi szükségéit közvetlen ériatik, alig van valami magasról fogalma.

A nép egy nyugodt erő, mellyel az rendelkezhetik, ki őt előbb maga részére elfoglalja.

A horvát népre hatni, vannak népszerű argumentumok mind a két részről.

Az illyrek részéről a fő eszme, a független

nemzetiség, a magyarok az illyrek ellenében a szabadságot hozhatják fel.

Mert csak arról ne beszéljen valaki, hogy az illyrek szabadelvű párt. — Legyen a sok helyett egyedüli példa, a mult országgyűlési két horvát követ. Volt e csak egy reformkérdésünk is, mellyet ezen emberek pártoltak volna?

Vagy a ki ezen egy pár emberről nem akar következtetést huzni, ám tekintsen körül azon győnyörűséges legénységen, kik Zágrábban az illyr mozgalmak élén állanak.

És kiket fog ott látni: egy osztrák generalt, katonatiszteket, kormány hivatalnokokat, a báni táblaülnekeit, s a mi a szabadelvűek előtt elhatározó: tömegben a sok kanonokat és kisebbrangu papokat. Szóval azo n elemet, mellyre a régi rendszer emberei támaszkodtak, kik most itt, a közép ponton szétszalasztatván, a vidéken akarják kigyófejeiket felemelni.

A népet sietséggel még meg lehetne szerezniünk a jó ügyben.

Fájdalom, a haza szerencsétlenségére a ministerium sok jó tulajdonai közé a sietség egy általában nem tartozik.

Hátha még két hónap előtt már elkezdtek volna ott ministereink működni, a mi hogy nem történt, most már késő n üti mellét a Pesti Hirlap.

Egy a hitelességen minden kérdésen fejlő álló ismerősünk azt beszélé nekünk, hogy Csernovics kir. biztos kevesed magával el mert menni az illyrek közé, s kérdé tőlök, miért nem mennek haza, mert nem dolgoznak, kapálnak, kaszálnak, ak pedig azt felelék, hogy ők nem maguk jószántából vannak itt, nekik a felkelés meg van parancsolva, ki volt adva, mellyik falu hány embert adjon, és hogy ha nem jöttek volna, a falut bizonyosan rájok gyujtják.

Tökeletesen igaza van a Pesti Hirlapnak, hogy egy pár hónap előtt itt mindent könnyen el lehetett volna nyomni, de most már csak tetemes erővel, és adjuk hozzá nagy kockázatásokkal.

Azok pedig a kik a könnyen elnyomhatást elmulaszták — feleljenek.

Halljuk, hogy a belügyministerium rendőri osztályánál titoknokul két radical Nagy G. és Degréé Lajos vannak alkalmazva.

Legyen szabad ezennel a kinevezetteknek, úgy is mint személyes barátainknak a hivatalhoz szerencsét kívánnunk.

Ha van hivatalosztály, a hová bizodalmat érdemlő férfiak szükségeseek, akkor az bizonyosan a rendőri osztály.

Ha itt a hivatalnokok radicalok, mindenki biztos lehet, hogy például a vélemények szabadsága

ellen, titkos utakon merény nem fog elkövetni.

A ministerium pedig köszönetet érdemel, azért, hogy magasb szempontok tekintetéből a ki-nevezésekkel nem igen bánja, ha azt is mondják: lime mellyik párt embereit hiszi a belügyminister olyanoknak, kikben mindenki megnyugodhatik.

Hihetőleg ilyen szempontból lett a rendőri osztályban főnök Perczel Mór is, ki mint tudatik, akkor érzi magát legboldogabbnak, ha valaki őt radicalnak nevezi.

szűkebb öniszűkebb

Nem kell megijedni!

A mint eljött a karloviczi ágyuzás, s az orosz hadseregnek a Pruton keresztül lépésének híre tömegben rohantunk a hivatalos lapok olvasására.

A jóra való magyar nem is alhatott, annyira várta a reggelt, melly értesíteni fog azon rendkívüli intézkedésekről, mellyet a ministerium a háboru tetteles kezdetekor hirtelenében szükségnek ítelt.

Csatlakoztunk s feltettük magunkban, hogy azon helyről többé semmit sem fogunk várni.

Azonban vigasztalásunk nem maradt el.

A jó hír keletről a Tisza mellékéről az erede-
-ti magyar nép közöl jött.

Az alföldi nagy városokból a nép minden kép-
-zelhető fegyver nemét magához ragadva roppant
-tömegben indul a megtámadók ellen.

A szűkebb nemzetörsei törvényen a nép
-tul adott: a haza megmentését minden honfi kö-
-telességének ismert.

Háromszáz esztendő óta most lép először a
-magyar nemzet a tettek mezejére mint magyar.

Nem kell megijedni.

Pest, jun. 15.

A nemzeti örség végre csakugyan rendezte-
-tik, a tisztek választása is megkezdett tegnap a
-Lipót városban.

Igen ohajtandó volna, hogy a választásban
-csak kettőre lenne tekintet: becsületességre
-és képességre.

Mi a nemzeti örséget, egy ország felvirágo-
-zása, boldogsága, személy- és vagyoni bator-
-sága legnagyobb biztosítékának tartjuk, követke-
-zőleg tisztjei választásában a legnagyobb ovatos-
-ságra a legszigorubb vigyázatra intjük polgártár-
-sainkat.

Ne válasszatok hiu embert, ki csak az aranyos
-kardkötő és finomabb posztó miatt szeretne tiszt
-lenni. Az ilyen paradeokon figuranskodnék ugyan,
-de komoly esetek alkalmával láz tartaná ágyában.

Ne válasszatok büszke aristocratát, ki azt gon-
-dolja, hogy szerencsésnek tartjátok magatokat
-parancsa alatt állani. Az ilyennek bánásmódja,
-nem korunk szelleméhez való, ő kegyes le-
-ereszkedéssej fogna lenni irányotokban, már
-pedig a leereszkedésnek helye többé — az
-egyenlőség kimondása után — nincsen.

Ne válasszatok vak mánás gyűlölőt se, kin a
-szenvédélyek annyira uralkodni tudnak, hogy egy
-egész osztály minden egyes tagjai iránt gyűlölet-
-tel, engesztelhetetlenséggel viseltetik, nem pa-
-rancsnoknak való, az ilyen ember némelyek iránt
-elnéző lenne a mások rovására.

Ne válasszatok hazánk nyelvét jól nem beszélőt.

Válasszatok olyakat, kik állásaik fontosságát
-felfogni, megérteni képesek, kiknek parancszo-
-vaik nem fognak sértőleg hangzani, s kiknek ha-
-ráti intésük parancsszavak leendnek.

Legyen bár a választott mánás vagy napszá-
-mos mindegy, a hon mindkettőre számolhat, ha
-becsületesség- és képességgel bírnak.

Csak kérlek ne tegyétek a tiszt állomásokat
-korteskedés czélpontjaivá, s ne válasszatok azo-
-kat, kik szavazataitokat sürgetik, ki valamely hi-
-vatalt illy uton akar elnyerni, annak a hon érde-
-kei előtt, más mellék érdekei a tulnyomóbbak.

Ne nézzetek arra, hogy választottaitok vagy-
-nosak legyenek, a rongyos öltözet alatt ver sok-
-szor a legnemesebb szív, de másfelől azt se hid-
-jétek, hogy minden gazdag ember csak pénzé-
-nek él.

Válasszatok meg a szegényt, kinek jó tulaj-
-donai felől meg vagytok győződve, így elégtételt
-adtok néki a sors mostohaságáért, s felemelitek
-őt maga előtt.

És válasszatok meg az olly gazdagot, kit, ha
-szegény volna is, megválasztanátok.

Budapesten a rend és csend fentartása a nem-
-zetörsei kezeiben van; de e nemzetörsegek
-egszersmind legfőbb garantiaul kell lenni nyert
-jogaink, és kivivott szabadságunkra nézve;

Azért válasszatok meg embereiteket, kiket
-tiszttekké akartok tenni.

És mind ezért becsületükre is fogadják, hogy
-a ceclibatus is megmarad in statu quo?

A még mind eddig vörös czingulustalanok
-népgyűlést hirdetnek, hirdetik, hogy a fundatiók,
-pium legatumok, stipendiumok mind elvétetnek tö-
-lünk a kálvinisták által!

De a papi javadalmak elvételéről, vagy annak
-biztosításáról halgatnak a tisztelendő urak, hallgat-
-nak, mint a pap (tisztelendő ur) a zsákban; csak
-a fundatiokról, legatumokról beszélnek, hogy a
-népet bolondithassák, pedig a fő fő petitióban
-benne lesz a papi jószág is, s ha majd az aláírási
-íveket beküldik a vidéki papok, majd adnectálják
-az aláírásokat oda, a hova kell?

És a tisztelendő urak megfeszített szorgal-
-mának gyümölcse lön 68 darab aláíró az egész
-vármegyében, melly Esztergom vármegyének ne-
-veztetik! —

Hatvannyolcz darabb bárányocska került az
-izgató tisztelendő pásztorok aklába! Hatvan-
-nyolcz csak? holott Esztergom városában minden
-harminczötödik ember pap!

Hatvannyolcz! . . . ha a pecsovics világ még
-uralkodnék és a budai lotteria megvolna, a 68. és
-35-ik számot betennők, és hogy a tisztelendő
-uraknak, t. i. az esztergomi izgatónak, egy ter-
-nora kilátásuk legyen, még a huszonötöt ráadásul
-adnók! Hisszünk hogy ez az utolsó szám találna,
-ezt legtöbbször kihuzták!

Igy bukott meg Esztergamban a papi armány!
-de annál veszettebbül gyűl Mosony és Győr me-
-gyékben az aláírás, mert ott minden második plé-
-bánus kanonok akar lenni, a status quoért!

A status quo pedig mint mondám nyolcz tál
-étel, somlai, tokai, badacsonyi, százezeres jöve-
-delem . . . és, o dulcis memoria praeteritorum,
-az unokahug.

Dominus vobiscum.

Mondjunk oda egy kicsit a papoknak.
-Esztergam környékéről. Junius 14.

Szerkeztő!
-Esztergam városában minden harminczötödik
-ember pap!

Az esztergamiak bizonyosan üdvezülni fog-
-nak, ha per spász azon jó magyar közmondás már
-megbukott volna, hogy: korcsmárosra a pénzéd,
-papra a lelked . . .!

A tisztelendő urak Esztergamban most is azt
-prédikálják, hogy a kálvinistát és a lutheranust bi-
-zonyosan elviszi az ördög, és hogy a purgatori-
-um azon hely, mellyben a bünös lelket szokták
-kipucsolni, mint a baka az uniformis-gombot.

Az esztergami kanonok a papi javadalmakat
-assecurálandók konferenciáztak, és az igaz hi-
-vők (hiszed-e a purgatoriumot?) aláírásai által
-fogták elbarricadirozni a mindenféle zsiros habe-
-mus (ad) domin (i) um-okat!

Besze Jánosnak sikerült a dolgot elmellőzni,
-egy humoristicai felolvasással, mellynek czime:
-„Csak nem ettetek bolond gombát?“

A nagyságos urak Cisten szent ugyse még
-most is nagyságozhatják magukat, holott Krisztus
-per tu volt tanítványával) átlátták, hogy jobb lesz
-a népnek békét hagyni, mert nekik rég kihullván
-az ugynevezett csikófoguk, annyit ugy is kapar-
-tak, a mennyi maholnapig elég, — ergo nem
-szükséges nekik a biztosítás! —

De bezzeg, a dii minorum geutium, az ur ak-
-lában pásztorokodandók (sperativus kanonokok és
-püspökök) egész dühvel akarják a status quot.

Status quo? . . . igen, igen, status quo! azaz:
-nyolcz tál étel, jóféle somlai, badacsonyi, tokaji,
-preferencia, kártya, százezer pengős évi jövede-
-lem és egy unokahug.

Azokról a káptalanságokról!
-Szerkeztő!

A haza veszedelemben van. Pénzre van szük-
-ségünk, hogy a hazát megmenthessük. E czélből
-indítványoztatott e lapokban, miszerint arányla-
-gos adó vettessék a hon lakossaira, különös te-
-kintettel a gazdag püspökök és kanonokokra. De
-illy nehéz körülmények között joga van a státus-
-nak bizonyos nem szükséges, sőt mondhatni hasz-
-talan testületeket végkép is megszüntetni. Illye-
-nek pedig a káptalanok. Nézzük miért vannak a
-kanonokok.

1. Sz. széki ülnökök. De minden püspöki s
-illetőleg érseki városban vannak theologiai pro-
-fessorok lelkész s segédlelkészek, kikből lehet
-sz. széket alakítani, sőt a közel vidéki lelkészeket
-is lehet e minőségben alkalmazni. E czélből tehát
-nem szükségesek.

2. A püspök s illetőleg érsek tanácsosai. De e
-szerepre — ha a rendes udvari papok — millye-
-nek a titkár, szertartó stb. nem elégségesek az
-előbbi pontban említetttek szinte igen alkalmasok
-s elégségesek.

3. A kanonokok naponkint többször breviari-
-umot szoktak recitálni. Az istenért! ezért csak nem

fogunk ezeket fizetni senkinek. Ugy is ezen nyilvános breviariumozás valóságos botrány.

4. A káptalan locus credibilis. No de ezt nem olly felette nehéz máshová áttenni.

A káptalanokra tehát a státusnak el annyira nincs szüksége, hogy a legrendesebb időben is ellehetne azokat törölni, illy rendkívüli veszély perczeiben pedig el kell. És ezen nem fog megütközhetni a legbuzgóbb katolikus sem, mert az egyháznak sincs a káptalanokra szüksége épen a fennemlített okoknál fogva. Továbbá a káptalanok nem ős eredetűek, ezek csak később keletkezvén az egyházban.

De az a kérdés, mit teszünk a mostani káptalanokkal?

A kik még szolgálni képesek, legyenek plébánusok, a kik pedig nem, a státus által mérsékelt nyugpénzzel láttassanak el. — Hisz eléggé megszedték már magukat.

Egy pár szót a püspökökről. Hát ezek jószá-gai elvétesse-nek-e? csak becsületes fizetéssel lássa el a státus őket, miért ne?

Ezen intézkedések tán nem fognának tetszeni a mostani püspöksüvegesekeknek, s néhány magas polczra ásitó lelkeknek, de kik a világi aristocratiának nem barátai, azok a papi aristocratiát még jobban kell, hogy gyűlöljék, mert ennél nincs irtoztatóbb.

Az alrendü papság legnagyobb része — úgy hiszem — ezen csak örülne, mert hisz ő a status által becsületesen fizettetik, s megszabadulna a rég megunt unalomtól.

Rajta tehát urak, kiket illet. Itt a nemzetigylés. Terjesszék elő ez ügyet, s midőn senkinek nem tesznek kárt, a hazának nem csekély pénzforrást nyitottatok ezen intézkedéssel.

Egy öreg plébános.

Ohajtanók, ha a ministerium a Horvátországi eseményekre nézve a nemzetet napoként tudositáná. —

Jó vagy rossz a hír, mindegy: kérjük azokat a hivatalos lapban közleni.

Ez által eleje vétettek azon sok hamis hírek terjesztéseinek, mellyek által részint ok nélküli remegtetés részint gondtalan elbizakodás czéloztatik létrehozhatni.

Legyen a Közlönynek egy rovatja, melly a horvát mozgalmakról naponként értesítsen s ha valamely más lapban hamis hírek közöltettek volna, — mellyeknek valósága vagy nagyon — vagy épen nem hiteles — azok illyeneknek nyilvánítottassanak.

Ez a kormánynek is érdekében áll, mert a közönség nem leend a szárnyaló bizonytalan hírek miatt szünteleni ingerültségben lázzal rokon állapotban, következőleg a ministerium rendeletei és intézkedései fogantatására is erélyesebben közremunkál.

Csernátóni.

Eperjes. Junius 10.

Boldog isten! egy pár hétig az alföldön mulattam, onnét szülő hazámba visza jöven, és úgy tetszik, mint ha Magyarországon sem volnék.

A Meternich zopfja nagyon hosszú, egész Péchujfalvaig ért, és ezért haladnunk nem lehet!

És ez nem csak politikai tekintetben, hanem a nyelvnel is észre vehető!

Ej pedig a régi aristocratico-bureaucratico-robotopatriarchális sishemát visszavarázsolni nem lehet, 15 millió polgár ébren van.

Osztán finitus főispán! Jellasics haldoklik, a bécsi aristokrátiának zopfját a moly alárágta, egy barrikáda még, és csak hült helye maradt.

A patriarchális viszonynak, a pánvelkomozniságnak ideje lejárt, simulni kell a néphez!

Különös még a Spiesbürger sem akar simulni! —

És néked áldott nyelvem mennyi ellenséggel kell vívnod!

Hlavács polgár, egyen meg a gója, miért üldözöd annyira nemzeted nyelvét? hisze a magyar kenyerén hizol!

Pedig mindenki szívesen tanulna, beszélne magyarul, hanem a Hlavács féle emberek által a poslovenszkiség jármában tartatik.

Francziskánusok tanítanak az eperjesi gymnasiumban, egy jó magyar sints köztök, már osztán, hogy lehet a magyar nyelvbeni haladást látni.

Előjárók erre nagyobb figyelmet fordítsatok!

Hat követet fogunk küldeni a 2-ik júliusi országgyűlésre, és már ki is vannak jelelve, egy szálig csupa pecsovic.

És így a haladás emberei, megbuknak a választásnál?

No de hiszen Ugocsa non coronát, osztán ajánljuk ő kelmében ezen pecsovic urakat a haza különös grátizijába mink úgy sem bizunk itt velök. —

Egy első osztályu barricadeur.

Mimosák.

— Magyar felelős független ministeri társalgási modor:

Pardonnez moi édes barátom, wenn sie dem Vaterlande használni akar, you must sit a mág-nások tábláján. Pardonnez moi, az alsó táblán werden ohnehin un bon nombre des radicales sitzen, s ezért my dear friend köteles leend mag-gát, quand même en fauteuille a felső táblára vitetni. Pardonnez moi, aber ich muss ihnen sagen ön rettenetesen hibáz, ha du dépit de cet fiaseo el-utazik, lassen Sie die Reise till the session is over. Pardonnez moi. stb. stb.

— A nemzeti színházban tegnap előtt este Szigligeti Rozsáját adták (Honny soit qui mal y pense.) A darab ünnepélyes esendben kezdetet meg, a jeleneteket néma figyelem kíséré. A pá-holyokban nem volt hangos conversatio, a karza-ton nem ordított az ösmeretes bival-bassus-torok sem szerelmes párok röhögése nem csinált zavart s a földszinben nem sétáltak ide s tova, kopogó magossarku czizmákban blasirt dandyk. Szóval nem volt semmi botrányos zavar, melly maga után pisszegést vonhatott volna, s midőn az első vál-lozás után a függöny legördült az 5 sage ő t egész emherből álló közönség egymásra nézett, mintha mondta volna; ez hát a vége, a mellyért fáradunk!

— Vegyen ön Patriot! szolítá meg mult napokban egy zsidófiu egy polgárproletariust.

„Nem vagyok minister, polgártárs!“ volt a rövid válasz.

— A Budapestt Híradó egyszer félt a megnyuzatástól. Szegénynek nem jutott eszébe, hogy a pergamentre nem igen van többé szükség.

— Szebent a circumspectusok elbarricádozták a várfalakat Schreiber Simon bombasticus oratioval erősítik, s mindennap kétszer van harczizene-proba, hol prudens lelkesültséggel énekel-tetik el.

Nos saxones viri fortes

Stamus in bello sicuti mures.

— Midőn a mult vasárnap estén a posta uri utcai oldalán levő olasz ör gyalázatosan leszu-ratott, az épület más részén levő őrt, a házmaster — hasonló barbar bánásmód kikerülése végett — egy posta kocsi-ba rejte, hol emberünk szorongá-sában és félelmében lassanként elaludt. Reggel midőn szeméit fölveté, szörnyü meglepetésére a kocsi átelleni szögletébe egy vadkinézesü nem-zetört lát meghuzodva. — Aesopnak egyik mesé-jében a nyul és farkas egy verembe estek; míg sötét volt, egyik a másiktól remegett, de megvi-radván a farkas elnyelte a nyulat. — Embereink közt ez nem történt, mert mindkettő — nyul volt.

Csernátóni,

Pest Jun. 13.

A nyilvánosság, és a reform ezen ujkor-szá-kában a műveltség, és a tudományok minden te-rén nagy mozgalmakat látunk felmerülni figyel-münket legujabb időkben az orvosi kar nyilvános üléséi veszik igénybe.

A gyűlés előtt egy általyános orvosi javaslat került ki a sajtó alul, mellynek több hibás pontja azonban egy másik kisebb, és szinte pontokra osztott vázlatát idézték elő az alakítandó orvosi testületnek — a vázlat pontjainak sok oldalú meg-vitatásai közt olly javaslatok is lőnek elfogadva, mellyeket szó nélkül hagyni lehetetlen.

Minthogy eddig az orvosi kar olly zárt testület volt, mellynek titkaiba csak a fent említett kar tagjai láttatának — nehogy a haladási üdvös pá-lyát eltévesszék a tegnapi ülésben a nyilvános-ság eszméje jött szócsere alá és itt láttuk vég-zésbe menni egy provincialis orvos javaslatát, melly nem egyéb, mint a nyilvánosság megtes-tesült satyrája.

Ő szereti ugyan a nyilvánosságot, de csak annyiban a mennyize az nem általános, mert ő szerinte sokat vesztené az orvosi kar az auctori-tásból, ha a vitatkozások vélemények, és czáfola-lok, továbbá a megrovások, mellyek ollykor a hig-gadtság határain tullépnek, olly political lapok utján történnek, mellyeket minden ember olvas, ő az orvosi tárt ajánlja, mellyet csak a szakértők olvassák ehhez nem kell commentár — ez ollyan fiók nyilvánosság lenne. — és még is el lön fo-gadva.

Mai nap a vázlat maga tárgyalaték ponton-ként: az az csak kezdetett: az első pont így szól:

Az orvosi testület kar magában foglalja az egész magyar orvosi rendet. Ennél fogva tagja minden oklevelezett orvos tudor, sebész, és gyógyszerész.

Sok szép és lelkes beszéd hangzott el a cas-ták eltörülése, és az egybeolvadás dicső eszméje

felett, és im még is mi történik? titkos szavazás után csak a sebészmesterek tartoznak az orvosi kar testületéhez a sebészetek kimaradnak, ők semmik, fenséges példája az egybe olvadásnak! pedig tudnék példát mondani, hol az orvostudor már lemondott a betegről, és egy sebész kigyógyította persze csak egy sebből, igen de ha ő nem segít, a beteg bele hal. No de illyes csekélységért nem érdemlik meg az orvosi kar testület tagjai lenni.

A sebészekről áttértek a gyógyszerészekre, ezeket befogadták a testületbe, a választmányba, és szavazási jog gyakorlására; mert szerintök adhatja magát elő mérgezési eset, mellynek vizsgálásában a vegytani tanáron kívül ők mint praxisták leginkább adhatnak eldöntő véleményt, ámde egy ifju orvosnak eszébe jut, hogy vannak okleveles gyógyszerészek, kiknek a sor nem adott 15—20 ezer pengő forintokat, hogy uaguknak gyógyszerért vehessenek, a tudományt pedig kár volna valamibe számítani, javasolja csak azokat bevenni, kik függetlenek, gyógyszerért tulajdonnal bírnak. Uraim! mi kik tulajdonosok nem vagyunk, de azért, hogy fizetésért működünk, kevésbé vagyunk függők, mint a tulajdonosok az orvosoktól, mi, kik érezzük önbecsünket, kik sok tulajdonosnál nem tudományunkra, hanem csak a vak sors által adott vagyona, és legfelyebb időre állunk hátrább, ezt szinte méltán megérdemlettük volna mert ha a magyar irodalom terén átnéziünk, hány magyar vegytant találunk? a Manóét, és Sennertét, már most kérdem kik ezek? — az első munkáját mint orvos növendék írta ugyan de hol vette tudományát és tapasztalásait, a gyógyszerárookban mint gyógyszerész, az orvosi pályára később adta csak magát. A másik Sennert, ki ez? a kinek könyve a vegytant magyarul tanulóknak nézve oly elkerülhetetlen szükséges és hasznos egy okleveles gyógyszerész de gyógyszerára nincs, ilyenekkel pedig egy testülethez tartozni sem a régi táblabírás, sem az ujjabbkoru némelly arszlányos orvosoknak szégyenére — úgy hiszem nem válna, ha a sors nem kedvezett vagyona, nem mélytányos azért hogy önök foszszanak meg olly jogoktól, mellyekre egy egész életen át való tanulás, és tapasztalás által igényt méltán tarthatunk.

Egy okleveles gyógyszerész.
Tretter János.
Scheich Károly.

(2)

Szerb szózat a magyar nemzethez.

czimü röpirat

Ergovics Uros-tól,

kapható minden könyvkereskedésben.

Ára 12 kr. p.p.

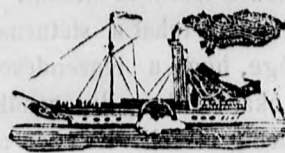
(44)

Magy. közép- ponti vasut.

Naponkinti indulások 1848-dik Majus 20-tól Augusztus végeig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarban megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat	reggeli 6 órak.
" "	tehervonat délben 11 ó. 45 p.
" "	személyvonat délután 2 ór
Szolnokból Pestre.	Tehervonat reggeli 3 óra 45 perc.
" "	Személyvonat reggeli 6 óra 25 perc.
" "	Személyvonat délután 2 óra 15 perc.
Pestről Vác felé	reggel 6 óra 30 perc.
" "	délután 2 óra 30 "
" "	" 5 " 30 "
Váczról Pest felé	reggel 8 órakor
" "	délután 4 "
" "	" 7 "

Gőzhajók járása

1848-ik évi május 1-jétől kezdve.

Pestről Bécsig naponkint, regge li 6 órakor, kapcsolatban Győrrel.

" Orsovára minden vasárnap, reggeli 5 órakor. Galacz és Konstantinápolyi kapcsolatban az oláh részen, és május 7- és 21-kén Odessával.

" " minden csütörtökön reggeli 5 órakor (minden 14 napokban egyesül Galacz és Konstantinápoly a török részen.)

E gőzösök megérkeznek Orsováról minden vasárnap reggeli 4 órakor, és minden csütörtökön délutáni órákban.

" Tittelig minden kedden és pénteken reggeli 5 órakor, le- és fölfelé Eszéken át; a kedden elinduló gőzös Szegeddel kapcsolatban áll.

E gőzösök minden vasárnap és szerdán délutáni órákban Tittelből megérkeznek.

Vontatóhajók indulásai.

Pestről Bécsbe minden hétfőn és csütörtökön elindulnak; és minden szerdán és szombaton megérkeznek.

" Orsovába minden kedden elindul, és minden szerdán megérkeznek.

Szolnokból Tokajra.

E gőzös-járás folyvást folytatatik, ha semmi akadály nem lép közbe, minden csütörtökön Szolnokból Tokajra, minden vasárnap Tokajból Szolnokra.

Pest, május 1-jén 1848.

Az első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság főügynöksége.

Megjelenik e lap **minden este** Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle nyomdában (Al-Dunator Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM ÁRA 3 KR. PP.**